

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 3 (480)

1996 liepa / Juli 1996

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ (1946 - 1996)

Vokietijoje lietuviai atsirado įvairiais laikais, įvairiais keliais ir dėl įvairių priežasčių. Anksčiau daugumas lietuvių likdavo Vokietijoje tik laikinai. Ji buvo tik pereinamoji vieta keliauti į tolimesnius kraštus ar, užsidirbus pinigų ir sulaukus geresnių laikų, grįžti atgal Lietuvon. Tik vienur kitur buvo susispiesta į didesnes apylinkes (pvz., Dortmunde po I Pasaulinio karo dar buvo likę apie 2000 lietuvių).

II Pasaulinio karo eigoje Vakarų Europoje vienokiu ar kitokiu keliu atsirado apie 70000 lietuvių. Dauguma jų telkėsi Vakarų Vokietijoje. Susibūrę į stovyklas, jie išvystė gana sudėtingą ir platų politinį-visuomeninį-kultūrinį gyvenimą su savo vaikų darželiais, mokyklomis, kursais, choralais, teatro ir tautinių šokių ansambliais, organizacijomis, politinėmis partijomis, spauda, sportu ir kt. Tačiau karo nuniokotas kraštas neteikė vilčių pastoviam išikūrimui. Darbo jėgos ieškančios užjūrio valstybės išviliojo ir lietuvius. 1954 V. Vokietijoje gyveno dar 7550 lietuvių. Daugiausia tokie, kurie dėl amžiaus ar sveikatos negalėjo emigruoti į kitus kraštus. 1964 buvo 3096 registruoti nariai, pasiskirstę į 50 apylinkių (jau tada ne visi priklausė LB). Nuo maždaug 1957 metų V. Vokietijoje įsikuria Lietuvoje gyvenę Vokietijos piliečiai, kuriems buvo leidžiama išvažiuoti. Jų galėjo būti per 15000. Dalis jų (ypač jaunimo) į lietuvišką gyvenimą visai neišijungė, nors jie matomai sustiprino nykstančių karo pabėgėlių gretas. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Vokietijoje apsigyvena vis daugiau naujų ateivių: vieni pasilieka laikinai - studentai, praktikantai, talki-

nantys šeimose ar sezoniniai darbininkai, kiti pastoviai - ištekėję už vokiečių, išemigravę, užsiimantys prekyba ir t.t. Susiburia ir rytinių Vokietijos kraštų lietuviai. Todėl spėjimas, kad Vokietijoje yra arti 10000 "aktyvesnių" lietuvių, galėtų būti visiškai tikroviškas. Jis betgi nieko nepasako apie lietuvių kilmės žmonių skaičių Vokietijoje apskritai.

Pagrindinė Vokietijos lietuvių organizacija yra Lietuvių Bendruomenė. Iš Berlyne įsteigtos Lietuvių piliečių sąjungos, II Pasaulinio karo metu persiorganizavusios į Lietuvių sąjungą Vokietijoje, 1946 kovo 4 išaugo Lietuvių Tremtinių Bendruomenė, kuri apjungė visus lietuvius tremtinius ir pabėgėlius ir kuri yra tiesioginis Vokietijos LB pirmtakas. Naujosios organizacijos statuto įvade sakoma:

"Esančiai ištrėmime lietuvių tautos daliai sveikai ir pajėgiai išlaikyti, lietuvių vardui saugoti, lietuvių švietimui tvarkyti, profesiniam pasiruošimui ir specializacijai vykdyti, tautiniam solidarumui ir darbo meilei ugdyti, tremtinius globojančioms organizacijoms bei administracijai talkinti ir tuo keliu naujam gyvenimui nepriklausomoje tėvynėje ruoštis, - yra Lietuvių Tremtinių Bendruomenė".

LTB savo veiklą pradėjo 1946 kovo 12 ir trejus metus tvarkė visus tremtinių reikalus bei atstovavo jų interesams. LTB nariais buvo visi lietuviai tremtiniai, gyvenę Vokietijoje.

Su laiku iškilo reikalas besisklaidančius po pasaulį lietuvius sujungti į vieną bendrą organizaciją. 1949 gegužės 27 Vyriausiasis Lietuvos

Išlaisvinimo Komitetas priėmė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Konstituciją, kuri buvo šios naujai gimstančios organizacijos pagrindas. 1950 m. vasario 16 d. LTB Centro komitetas persiorganizavo pagal PLB nuostatus. Pirmoji Vokietijos LB Taryba posėdžio buvo sukviesta 1950 liepos 20 į Schweinfurta, kur išrinko ir pirmąją Vokietijos LB Valdybą.

1949 birželio 14 priimta Lietuvių Charta liko iki šios dienos pagrindinis lietuvių tremtinių ir pabėgėlių įstatymas. Ten sakoma: *“Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę”*. Ten tarp kitų nurodomi ir du pagrindiniai PLB tikslai:

1. *“Lietuvis lieka lietuviu visur ir visada. Savo tėvų išlaikytą Lietuvių Tautos gyvybę lietuvis perduoda ateities kartoms, kad amžinai gyventume”* ir
2. *“Darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę”*.

Šiems dviem tikslams buvo pajungta visa tolimesnė išeivių veikla. Konkrečios pastangos tad krypo pirma į sudarymą sąlygų, kad lietuviybė būtų išlaikyta ir perduodama ateinančioms kartoms; antra į tautinės kultūros kūrybos skatinimą ir skleidimą gyvenamajame krašte bei tam reikiamų sąlygų sudarymą; trečia į politinę veiklą, nukreiptą į Lietuvos išlaisvinimą. Visose srityse buvo pasiekta gražių, dalinai ir išpūdingų rezultatų.

Bet per penkiasdešimt išeivijos metų didelė dalis šią Bendruomenę kūrusių ir sudariusių yra jau mirę arba jubiliejinio amžiaus. Antroji ir trečioji karta jau ne visiškai įauginta į savo tautą, o dalis visai išsijungusi iš lietuviško gyvenimo. Natūralus išeivijos potencialo silpnėjimas pastiprinamas fakto, kad Lietuvai atgavus laisvę, didelė ikišiolinės išeivijos veiklos dalis netenka teorinio pagrindimo, kad Lietuvos požiūris į išeiviją mažai skiriasi nuo sovietų ilgus metus kartoto priešo įvaizdžio. Naujai iš Lietuvos atvykę išeiviai sunkiai jungiasi į esamas Bendruomenės sąrangas. Todėl šiandien turime matyti, kad II Pasaulinio karo tremtinių-pabėgėlių era pasibaigė. Užsienio lietuvių atei-

ties gyvenimas nebegalės būti toks, koks jis buvo praeityje. Jis bus toks, kokį mes kursime.

X X X X X X X X X X X X X X

Sąryšyje su Bendruomenės ateities veiklos tikslų ir metodų svarstybomis, Vokietijos LB Valdyba užsibrėžė peržiūrėti esančią organizacinę sąrangą, pertvarkyti apylinkes ir sustiprinti tarpusavio ryšį. **Šiuo metu Vokietijoje veikia tokios apylinkės:**

Centrinė LB apylinkė - Vokietijos LB valdyba, Lorsch Str. 1, 68623 Lampertheim-Hüttenfeld
Bonn-Kölno LB apylinkė - pirm. A. Sakalauskas, Rudolf-Hahn-Str. 77, 53225 Bonn

Essen-Mülheimo LB apylinkė - pirm. J. Vaicikauskas, Unterer Schloßhang 5, 45355 Essen
Hageno LB apylinkė - pirm. V. Jelis, Leimstr. 9, 58135 Hagen

Hamburgo LB apylinkė - pirm. V. Pareigis, Högerdamm 18, 20097 Hamburg

Lübecko LB apylinkė - pirm. K. Tetmeier, Am Kasbern-Rehm 4, 23730 Neustadt

Memmingeno LB apylinkė - pirm. H. Schäle, Südring 41, 87779 Trunkelsberg

Müncheno LB apylinkė - pirm. R. Schneideris, Gartenstr. 28, 85757 Karlsfeld

Raststato LB apylinkė - pirm. A. Sergejus, Engelstr. 2, 76437 Rastatt

Romuvos LB apylinkė - pirm. E. Lutzienė, Lorsch Str. 1, 68623 Lampertheim-Hüttenfeld

Saksonijos krašto LB apylinkė - pirm. L. Labanauskas, Kirchstr. 2, 04416 Markkleeberg

Salzgitterio LB apylinkė - pirm. R. Gasiūnas, Über den Blüten 6, 38228 Salzgitter

Schwetzingeno LB apylinkė - pirm. J. Vitkus, Adolf-Kolping-Str. 4, 68519 Viernheim

Stuttarto LB apylinkė - l.e.p. pirm. L. Klafs, Kapellenweg 61, 70378 Stuttgart

Tiuringijos krašto LB apylinkė - pirm. R. Dabšauskas,?

Visos kitos anksčiau veikę LB apylinkės neturi savo vadovaujančių organų ir tuomi laikytinos neveikiančiomis. LB nariai, gyvenantys vietovėse, kuriose nėra suorganizuotos apylinkės, bus pervedami į Centrinę LB apylinkę, jei jie nepareikš noro prisijungti prie kitos veikiančios apylinkės. Primintina, kad vietovėse, kuriose gyvena bent 5 bendruomenės nariai, galima kiekvienu metu įkurti savo atskirą apylinkę.

VOKIETIJOJE JAU PRADĖTI MAŽVYDO METAI

1997 sueina 450 metų nuo pirmosios lietuviškos knygos, Martyno Mažvydo Katekizmo, pasirodymo. Lietuvos Respublikos Seimas tuos metus paskelbė Lietuviškos knygos metais. Pirmosios lietuviškos knygos jubiliejus randa platų atgarsį ir Vokietijoje. Dėl to nereikia per daug stebėtis. Juk pirmoji lietuviška knyga, kaip ir daugelis kitų vėliau, yra išleista kunigaikščio Albrechto lėšomis Karaliaučiuje. Pirmosios lietuviškos knygos išleidimas yra tampriai surištas su reformacijos judėjimu, kuris anuo metu sklido iš Vokietijos ir buvo palietęs beveik visus Europos kraštus. Tad Vokietijos visuomenė, o ypač mokslininkai, šiandien negali praeiti užmerkтомis akimis pro lietuviško rašto ir tuomi savarankiškos lietuviškos kultūros atsiradimą. Visgi, be Lietuvos pastangų kuo plačiausiai paminėti Mažvydo ir pirmosios knygos svarbą, nebūtų išsivystęs ir Vokietijoje toks platus susidomėjimas. Lietuvos Seimo praėjusiais metais sudaryta Mažvydo metų komisija, vadovaujama energingo knygotyryninko profesoriaus Domo Kauno, jau anksti užmezgė tamprius ryšius su daugeliu Vokietijos mokslo institucijų. Prie pagarsinimo prisidėjo ir mūsų Lietuvių kultūros institutas. Jau praėjusiais metais jo suvažiavime Domas Kaunas skaitė paskaitą apie pirmą lietuvišką knygą, o šiais metais Institutas išleido vokiečių kalba Mažvydo metų programą, kuri yra dalijama iškiliems asmenims ir ypač įvairioms atitinkamoms įstaigoms. Institutas yra taip pat numatęs sekančiais metais ruošti specialų jubiliejui skirtą suvažiavimą.

Bet kur kas svarbiau yra, kad vokiškos institucijos su jų nepalyginus didesnėmis galimybėmis labai susidomėjo Mažvydu ir numatė visą eilę savų renginių. Pradžią jau padarė Ostsee-Akademie, Lübeck-Travemündėje. Birželio 12-17 ji surengė suvažiavimą "450 metų vokiečių ir lietuvių knyginiams sąryšiams" paminėti. Gauta dosni Vokietijos vidaus reikalų ministerijos parama įgalino kviešti dalyvius ne tik iš Vokietijos, bet ir iš Lietuvos bei Lenkijos. Mėginta kviešti atskirus asmenis ir iš dabartinės

Kaliningrado srities, bet neatsirado norinčiųjų, nors visiems dalyviams iš užsienio buvo apmokama kelionė ir pragyvenimas. Užtad iš Lietuvos atvyko 34 asmenys, iš Lenkijos trys ir 25 buvo iš Vokietijos. Didžiulė suvažiavimo paskaitininkų dalis buvo lietuviai, iš 15 net 12 tarp jų tokie įžymūs mokslininkai kaip Domas Kaunas, Ingė Lukšaitė, Zigmas Zinkevičius ir Antanas Tyla.

Paskaitose buvo ne tik apžvelgta Mažvydo, pirmosios knygos ir reformacijos svarba lietuvių kultūrai, bet taip pat buvo supažindinta ir su Mažosios Lietuvos vaidmeniu, dabartinėms mažlietuvių pastangoms išlaikyti savo identitetą, bei su Lietuvos liuteronų bažnyčios padėtimi. Suvažiavimą labai praturtino dvidienė iškyla į Wittenbergą, kuomi buvo norėta artimiau susipažinti su tiesiogine reformatorių Liuterio ir Melanchthono asmenybių trauka. Anais Mažvydo laikais Wittenberge studijavo visa eilė lietuviško rašto pradininkų. Tik dabar lokalizuotas namas, kuriame gyventa Rapalionio. Sekančiais metais Ostsee-Akademie su ministerijų parama išleis visų paskaitų rinkinį ir jį plačiai paplats Vokietijoje bei kituose kraštuose.

Galima ginčytis dėl tokios suvažiavimo koncepcijos: vežti tokį didelį skaičių paskaitininkų ir dalyvių iš Lietuvos į Vokietiją, kai tuo tarpu iš Vokietijos buvo kviešti tik du specialistai. Visi kiti dalyviai buvo tik šia tema besidomintys ir todėl jie diskusijose galėjo pasisakyti tik bendrais klausimais. Iškiliems Lietuvos paskaitininkams būtų buvę įdomiau susitikti su jų kolegomis iš Vokietijos ir rimtai padiskutuoti Mažvydo, pirmųjų knygų ir Mažosios Lietuvos temomis. Tačiau Vokietijos ministerijų parama kaip tik buvo orientuota į platų lietuviškosios knygos pagarsinimą vokiečių visuomenėje, žinoma, norint iškelti ir su tuo surišta vokiečių prisidėjimą prie lietuviškos knygos atsiradimo. Tam nepagailėta pinigų. O sekančiais metais juk yra numatytas ne vienas gana specialus suvažiavimas, kurių metu žinovai galės pasikeisti savais naujais atradimais.

MŪSŲ BENDRUOMENĖJE

SCHWETZINGENO LB APYLINKĖ

Visuotinis narių susirinkimas

LB Schwetzingeno apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvyko š. m. gegužės 12 Ketscho Gamtos draugų svetainėje. Prieš tai kun. Jonas Dėdinas atlaikė katalikų bažnyčioje pamaldas. Susirinkimas prasidėjo 16.25 val. Dalyvavo 17 narių ir nemažas skaičius svečių. Pradžioje buvo pagerbti mirusieji apylinkės nariai: Jonas K. Valiūnas ir Franz Bartusewitsch.

Susirinkimas, kuriam vadovavo J. Vitkus, o sekretoriavo V. Kurcas, praėjo labai sklandžiai. Senoji apylinkės valdyba, davusi savo veiklos ir finansinę ataskaitą, buvo atleista nuo atsakomybės už 1995. Susirinkimas vienbalsiai pat-

virtino senąją valdybą dar vieneriems metams. Ją sudaro:

pirm. Jonas Vitkus, Adolf-Kolping-Str. 4, 68519 Viernheim, tel.: 06204-71449, sekretorius Jonas Stuknys ir išdininkas Vilius Kurcas. Kontrolieriais išrinkti: Kazys Bendoraitis ir Franz Frischmann.

Susirinkime buvo pagerbtos motinos ir apskritai visos moterys, įteikiant kiekvienai dalyvei po gėlę. Išreikšta ypatinga padėka kun. Jonui Dėdinui už jo sielovadinį rūpestį šioje apylinkėje. Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

Iš Schwetzingeno apylinkės pirmininko metinio pranešimo

LB Apylinkė šiuo metu turi 49 narius, jų tarpe yra 12 moterų ir 37 vyrai. Jauniausiai narei 30, vyriausiajam nariui 82 metai.

Solidarumo mokesčių apylinkės nariai mielai susimoka, nors vienas kitas su mokėjimu yra ir atsilikęs. Mokesčių galima pervesti į apylinkės sąskaitą taupomojoje kasoje Schwetzingene. Su Vokietijos LB Valdyba atsiskaitoma kas metai, pervedant jai 70% surinktų pinigų; 30% lieka apylinkės kasoje. Vedama kasos knyga, kurią tvarko išdininkas Vilius Kurcas. Kasos patikrinimą daro rinkti kontrolieriai. Apylinkė nerengia ypatingų pobūvių, nes yra arti lietuvių centras Hüttenfelde; kas nori, gali lengvai dalyvauti ten vykstančiuose pobūviuose.

Vokietijos LB darbuotojų suvažiavime 1995 lapkričio 24-26 Schwetzingeno apylinkę atstovavo pirmininkas J. Vitkus ir sekretorius J. Stuknys. Kas mėnesį įvyksta du susitikimai: kiekvieną pirmą sekmadienį priešpieť susirenka daugiausia vyrai savo pokalbiui. Pasikeičiama žiniomis iš kelionių į Lietuvą ir kita informaci-

ja. Kas antrą sekmadienį 15 val. laikomos lietuviams katalikams pamaldos Ketscho bažnyčioje. Religiniais reikalais rūpinasi kun. Jonas Dėdinas iš Hüttenfeldo.

Gautas iš Santaros, kultūros žurnalo Lietuvai ir išeivijai Kaune, prašymas, parūpinti Lietuvių enciklopediją. LB Schwetzingeno apylinkės valdyba ilgai nesvarstydama padovanojo žurnalo redakcijai savąją 35 tomų enciklopediją. Per kauniškius Danutę ir Valdemarą Grigaičius 1995 spalio 5 enciklopedija pasiekė Santarą. 1996 vasario 10 iš ten gautas padėkos raštas. Per religinius susitikimus paminimos ir tautinės šventės. Stengiamasi nepamiršti jubiliatų, kurie dėl senatvės ar ligos negali atvykti į susirinkimus. Mirusiems nariams pagerbti perkamos gėlės ar vainikai.

Palaikomi geri santykiai su Vokietijos LB Valdyba, nes vieni kitiems esame reikalingi ir vieni kitiems padedame pagal išgales.

(Jonas Vitkus)

BONN-KÖLNO LB APYLINKĖ**Vakaras "Nepamiršk gimtojo krašto"**

Š. m. balandžio 20, 15.00 val. įvyko Bonn-Köln apylinkės surengtas vakaras, kurio tema buvo "Nepamirškime gimtojo krašto".

Vakaras prasidėjo pamaldomis Annabergo namų koplytėlėje. Šv. Mišias aukojo tėv. dr. Konstantinas Gulbinas. Dalyvių susirinko ne tik iš Bonnos ir Kölno, bet ir iš tolimesnių Vokietijos miestų: Dortmundo, Gummersbacho, Neunkircheno, Mönchengladbacho, Vierseno, Jüchen ir kt. Svečių tarpe buvo ir Stuttgarto LB apylinkės valdybos narė Irena Kundrot ir Vokietijos LB Tarybos narys Petras Odinis. Matėsi ir vokiečių bei vokiečių kilmės lietuvių.

Po pamaldų apie 60 dalyvių susirinko į lietuviška vėliava ir gėlėmis papuoštą salę prie kavos puodelio. Vakara-susitikimą atidarė Bonn-Köln LB apylinkės pirmininkas A. Sakalauskas, kuris trumpai supažindino su šios apylinkės padėtimi, problemomis ir perspektyvomis.

Lietuvos Respublikos pasiuntinybės Vokietijoje pirmasis sekretorius Alg. Kundrotas supažindino vakaro dalyvius su Nepriklausomos Lietuvos ekonomine ir politine padėtimi. Jo pranešimas iššaukė gyvas diskusijas. Klausytojai pateikė daug klausimų. Į kai kuriuos, kaip pvz. vizų reikalą, atsakė Lietuvos pasiuntinybės Vokietijoje darbuotoja Rūta Genienė.

Apie sveikatos apsaugą ir su ja susietomis problemomis laisvoje Lietuvoje kalbėjo svečias iš Kauno, doc. med. dr. Antanas Norkus. Buvo paliestos ir konkrečios bendravimo galimybės, kaip pvz. užsienio lietuvių parama per Lietuvių Bendruomenę Vokietijoje. Dr. Antanui Norkui buvo įteiktas nemažas kiekis vaistų, kuriuos bu-

vo atvežęs Gintaras Juraška iš Mönchengladbacho. Bonn-Köln LB apylinkės revizorius dr. Gintautas savo kolegai įteikė medicams reikalingų knygų. Dr. Gintautas ne tik aktyviai dalyvavo susirinkime, bet taipogi piniginiai parėmė renginį, paaukodamas DM 50,-. Rengiant šį vakarą daug pasidarbavo Jūratė Nöthen ir Rūta Genienė, ieškomamos Bonn-Köln LB apylinkėje gyvenančių lietuvių adresų. Valdybos išdininkė P. Ivinskienė papildė apylinkės kasą, surinkdama nario mokestį. Bene daugiausiai energijos ir laiko ruošiant šį vakarą idėjo A. Sakalauskas, kuriam teko atlikti ir valdybos sekretorės darbą: atspausdinti programas bei pakvietimus, pasitikti bei registruoti svečius, rūpintis jų pamaitinimu, atsiskaityti už renginį. Po pranešimų ir trumpos pertraukos vakaro dalyviams buvo pateikta puiki vakarienė. J. Preikšaitis iš Ludwigsburgo linksmino susirinkusius lietuviškomis melodijomis iki ankstyvaus ryto.

Belieka per Informacijas tarti nuoširdus ačiū visiems pagalbininkams, tiek paminėtiems, tiek nepaminėtiems.

Dauguma vakaro dalyvių domisi lietuvių veikla Vokietijoje ir džiaugiasi turėdami galimybę pabendrauti su tautiečiais, nors kai kurie ir nežinojo, kad Vokietijoje veikia Lietuvių Bendruomenė. Trūksta informacijos. Malonu, kad net 8 jauni tautiečiai įstojo į Bonn-Köln LB apylinkę. Vakaro metu buvo aptarti ir kai kurie bendradarbiavimo tarp Stuttgarto ir Bonn-Köln LB apylinkių klausimai.

(A.Sakalauskas)

RASTATTO LB APYLINKĖ**Nauja apylinkės valdyba**

Rastatto LB apylinkės nariai š. m. gegužės 4 "Fohlenweide" svetainėje susirinko išrinkti naujos valdybos. Susirinkime dalyvavo 75 % visų pilnateisių apylinkės narių. Rinkimų rezultatai buvo toki:

pirmininkas - Augustas Sergejus,

nariai - Feleksas Andriejauskas ir M. Kuršienė.

Į revizijos komisiją išrinkti Erika Sergejienė ir Eva Šmitienė.

ROMUVOS APYLINKĖ

Motinos dienos minėjimas

Š. m. gegužės 11 Romuvos pilies salėje įvyko Moterų klubo organizuotas Motinos dienos minėjimas. Sergant klubo valdybos pirmininkei E. Lutzienei, susirinkusius pasveikino klubo narė Onutė Šiugždinienė ir, įteikė gražią gėlių puokštę E. Lutzienei ir seniausiai salėje esančiai mamytei Tesnauienei.

Mintis apie motinas ir jų vietą visuomenėje pasikeisdami ir papildydami vienas kitą perdavė Zita Kalesinskaitė ir Darius Udrys. Motinas negalima vertinti vien biologiniais ir sociologini-

ais masteliais, jų įtaka vaiko ir visuomenės gyvenimui neišmatuojama.

Programą atliko mažieji bendruomenės nariai ir gimnazijos mokiniai dainuodami, deklamuodami, skambindami pianinu. Dalyviai atsilygino jiems ilgai trukusiais plojimais.

Salėje veikė kavos baras su tortais ir pyragais. Parke buvo kepamos dešrelės ir kiti mėsos kepsniai. Šokiams grojo R. Gasiūnas su sūnumi, kuriuos pakeisdavo kiti salėje buvę muzikantai. Muzika ir nuotaikingos dainos skambėjo iki po vidurnakčio.

STUTTGARTO LB APYLINKĖ

Narių susirinkimas

1996 balandžio 28 Kolpingo namų koplyčioje šv. Mišiomis prasidėjo Stuttgarto lietuvių apylinkės susitikimas. Mišias atlaikė Vokietijos vyskupų konferencijos delegatas lietuviams prelatas Antanas Bunga iš Memmingeno. Po pamaldų dalyviai susirinko į erdvę salę prie gausių vaišių stalų, kuriuos paruošė kruopščios ir dosnios rankos. Tai buvo vėl gi netikėta prelatu Bungos dovana visiems susirinkusiems. Netrūko ir kavutės bei pyragų.

Sveikinimo ir padėkos žodį tarė laikinai einantis Stuttgarto apylinkės valdybos pirmininko pareigas L. Klafsas bei valdybos narė I. Kundrot. Buvo malonu matyti vėl visus gausiai susirinkusius, pasveikinti ne tik jau matytus, bet ir naujus veidus. Kadangi prailgėjo laiko tarpas tarp susitikimų, tai ir išpūdžių susikauptė daugiau. Ačiū visiems, padedantiems išlaikyti lietuvišką dvasią.

(Ligita Želvytė)

TIURINGIJOS LB APYLINKĖ

Tiuringijoje atsikūrė LB apylinkė

Š. m. gegužės 11, Motinos dienos išvakarėse, į Ilmenau susirinko gausus lietuvių būrys. Šiame susirinkime dalyvavo nemažai neseniai iš Lietuvos atvykusių tautiečių. Buvo išnagrinėtos balandžio mėn. Vokietijos LB Valdybos "Informacijos" ir aptartas laiškas dėl LB apylinkių veiklos.

Vieningai buvo sutikta mintis atgaivinti ir suaktyvinti Tiuringijoje LB apylinkės veiklą. Balsavimo keliu į valdybą buvo išrinkti: *pirmininkas Rimantas Dapšauskas, sekretorė Irena Höhne ir išdininkė Jolanta Klement.*

Rimantas Dapšauskas pristatė naujai atvykusiems tautiečiams Vokietijos lietuvių bendruomenės veiklos pobūdį, reikšmę, supažindino su statutu. Taip pat buvo išanalizuota Tiuringijos apylinkės veikla. Lietuvą ir Tiuringiją, ypač jos sostinę Erfurtą, sieja gilios draugystės tradicijos, todėl čia gyvenantys lietuviai turėjo progos prisiminti bendrus kultūrinius reikinius, parodas, pagalbos akcijas, susitikimus. Visa tai prisidėjo prie Lietuvos populiarinimo ypač sunkiais pirmaisiais atkurto valstybės gyvavimo metais. Žinoma tas svarbu ir dabar, Lietuvai orientuojantis į Europos Sąjungos sąrangas.

Nors apylinkės veikla praktiškai nebuvo nutrūkusi, pastaruoju metu juntamas pagyvėjimas: kartu švenčiamos tautinės šventės, rengiami susitikimai, kur pasikeičiama informacija apie Lietuvą, labai pagausėjo vaikų sambūriai, kurie tarpusavyje susibičiuliavo. Tenka apgailestauti, kad apie savo veiklą mažai informavome VLB Valdybą. Ateityje LB nariai tikrai daugiau sužinos apie savo tautiečių Tiuringijos apylinkę.

Po oficialiosios dalies programos režisūra perėmė susitikimo šeiminkai: Irenos Höhne

bei Emilijos ir Vygando Mičiūnų šeimos. Jie rūpinosi ne tik tuo, kad ant stalo nieko netrūktų, bet ir nepraleido progos iš įvairių Tiuringijos kampelių susirinkusius svečius supažindinti su Ilmenau, nuostabia Tiuringijos miško gamta, pavedžioti garsiojo Goethes pamėgtais takais, papasakoti apie jo gyvenimo etapą, praleistą šiose vietovėse.

Nors oras ir nelepino, visi buvo puikios nuotakos ir skirstėsi kupini geriausių išpūdžių.

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

Vasario 16 gimnazijos abiturientai

Šiais metais brandos egzaminus Vasario 16 gimnazijoje išlaikė 8 abiturientai.

GINTA BARKAUSKAITĖ, gim. 1975 Vilniuje. 1992 m. atvyko į Vokietiją su tėveliu ir tais pačiais metais pradėjo lankyti Vasario 16 gimnaziją. Pamėgo gražias gimnazijos apylinkes, kurias apvažinėjo dviračiu ir išvaikščiojo pėsčia. Pamėgo gimnazijos gyvenimą, ypač šventes. Daug laiko praleido skaitydama knygas. Pasigedo teatro spektaklių, išvykų į didmiesčius. Norėtų studijuoti geografiją ir svajoja grįžti į Lietuvą.

LINA JAHN, gim. 1977 Marijampolėje. Į Vokietiją su šeima atvyko 1990 m. ir tuoj pradėjo mokytis Vasario 16 gimnazijoje. Įstojo į ateitinių organizaciją, metams buvo išrinkta į mokinių komitetą ir dvejus metus buvo mokinių atstove Romuvos katalikų parapijos komitete. Buvo knygų mėgėja, aktyvi sportininkė, "išstvermės maratonų" dalyvė. Norėtų tapti banko tarnautoja.

DALIA JOKŪBAITYTĖ, gim. 1974 Kaune. Jau išlaikiusi brandos egzaminus Lietuvoje, 1993 metais atvyko į gimnaziją viena. Paveldėjusi pinigų iš Australijoje mirusio giminių, nusprendė investuoti juos į mokslą, t. y. įsigyti vokišką brandos atestatą Vasario 16 gimnazijoje, kad galėtų Vakaruose studijuoti teisę ir kalbas. Čia būdama tapo Vokietijos jaunimo sąjungos nare, dainavo gimnazijos chore.

šoko tautinius šokius, buvo mokinių komiteto pirmininke.

VIKTORIJA LORENCAITĖ, gim. 1977 m. Schwetzingene. Iki 7 klasės mokėsi vokiečių gimnazijoje, o nuo 1990 - Vasario 16 gimnazijoje. Čia gerai mokėsi, laisvalaikiu dainavo chore, grojo mokyklos orkestre elektriniais vargonėliais, o taip pat skambino pianinu. Jai patiko, kad gimnazijoje galima bendrauti su lietuviais iš įvairių kraštų. Ateityje norėtų tapti pradžios mokyklos mokytoja, atostogų metu keliauti ir susipažinti su įvairių tautų kultūromis. Ketina palaikyti ryšius su Vokietijos lietuvių bendruomene ir ypač su gimnazija bei praneuruoti lietuvišką spaudą.

NERINGA PETKŪNAITĖ, gim. 1977 m. Švenčionyse. Vokietijoje gyvenančio dėdės remiama 1992 metais atvyko į Vasario 16 gimnaziją, kad čia įsigytų brandos atestatą ir galėtų studijuoti Vokietijoje. Greitai įsijungė į gimnazijos ritmą, pamėgo tautinius šokius, dainavo chore.

MANTAS SUTKUS, gim. 1977 m. Vilniuje. 1993 metais atvyko į gimnaziją, kur stropiai mokėsi. Kurį laiką buvo aktyvus skautas, taip pat dainavo gimnazijos chore. Studijuoti ketina Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kur gyvena jo tėveliai. Dar nėra apsisprendęs dėl studijų krypties.

EDGARAS ŠALEIKA, gim. 1976 m. Tauragėje. 1989 m. su šeima atvyko į Vokietiją ir

po dviejų metų pradėjo lankyti Vasario 16 gimnaziją. Čia jis tapo mažesniųjų gimnazistų globėju, skyrė jiems nemažai dėmesio ir laiko. Mėgo sportuoti, skaityti knygas. Ketverius metus grojo orkestre. Atlikęs tarnybą kariuomenėje, ketina studijuoti teisę.

MARTINAS ŠRIOTERIS, gim. 1975 Ingolstade, Vokietijoje. 1986 metais pradėjo lankyti Vasario 16 gimnaziją. Buvo skautas, grojo orkestre, dainavo chore, daug sportavo. Labai pasiilgs draugų, kurių čia nemažai sutiko. Ketina studijuoti vadybos ekonomiką ir menedžmentą.

Vasario 16 gimnazijos mokiniai Italijoje

Balandžio 30 d. ryte trisdešimt trijų Vasario 16 gimnazijos mokinių ir mokytojų grupė buvo palydėta į beveik savaitę trukusią koncertinę kelionę po Italiją. Grupę sudarė tautinių šokių ratelis, vadovaujamas mkt. M. Dambriūnaitės-Šmitienės, orkestras, choras, skudučių ir kanklių ansambliai paruošti mkt. A. Paltino bei liaudies dainų būrelis vadovaujamas mkt. B. Lipšienės. Valandos su viršum programoje buvo numatyta pristatyti lietuvių tautinius šokius, dainas, instrumentinius kūrinius.

Pirmasis kelionės tarpas tęsėsi nuo Hüttenfeldo iki Domadossola miesto Italijos šiaurėje. Atvykus į Italiją, grupę pasitiko gana smulkaus sudėjimo, pagarbaus amžiaus sulaukęs, tačiau energijos ir jaunatviškumo kupinas tėv. Ereminas, kuris šią išvyką ir suorganizavo. Tik atvykę pilnai supratome, kiek reikėjo paaukoti laiko ir sveikatos, kad surengus tokią koncertinę viešnagę Italijoje. Tėv. Ereminas, kuris šalia paskaitų skaitymo Milano universitete ir kitos jo plačiai vystomos veiklos, padarė viską, kad Italijoje suskambėtų gimnazijos mokinių atliekama lietuviška daina, muzika, būtų parodyti tautiniai šokiai. Be kita ko, visur kur vyko koncertai, buvo rodoma ir Z. Kazėno foto nuotraukų paroda "Lietuvos senoji architektūra", sulaukusi nemažo lankytojų susidomėjimo.

Milane kartu su tėv. Ereminu mus pasitiko lietuvis iš Šveicarijos p. Gegeckienė, lydėjusi mus visą kelionę, bei didelis Lietuvos kultūros ir istorijos propaguotojas, įvairių parengimų apie Lietuvą organizavimo Italijoje iniciatorius, Milano universiteto profesorius dr. C. Granta.

Trumpai apžiūrėję miestą, aplankę Milano katedrą, atsisveikinome su mus lydėjusiu, profesoriumi ir išvykome į Vogherą. Ten mūsų laukė paruošti nakvynei namai. Nuo susitikimo iki išsiskiriant visur jautėme Socialinės rūpybos

centro namų, kuriuose apsistojome, šeiminkų svetingumą bei vaišingumą.

Rytojaus rytą išvažiavome į Pavia miestą, kur Visconteo pilyje turėjo įvykti pirmasis koncertas. Kadangi koncerto pradžia buvo numatyta vienuoliką valandą ryto, tai tiek atlikėjai, tiek organizatoriai nesitikėjo daug žiūrovų. Tačiau išpūdinga XIV amžiaus pilies atmosfera ir gera reklama sudomino klausytojus, kurių koncerte netrūko. Tiek čia, tiek kitur koncertus pravedė tėv. Ereminas, kuris klausytojams pristatė programą, papasakojo apie Lietuvą bei lietuviškus instrumentus, kuriais buvo atliekami kūriniai. Nors pirmajame koncerte ir turėta kai kurių techninių nesklandumų, tačiau žiūrovai koncertu liko patenkinti. Netrukus po koncerto grįžome į Vogherą, kur vakare Socialinės rūpybos centre įvyko antrasis koncertas šių namų darbuotojams bei miesto visuomenei.

Rytojaus dieną išvykome į Domodossolą, tėv. Eremino miestą. Pakeliui atsivėrė visus pakerėjęs Italijos gamtos grožis su kalnais ir jais tekančiais kriokliais bei neapaprėpiamomis žvilgsniu ežerų platybėmis. Po pietų atvykome į išpūdingą kalnų papėdėje išsikūrusį miestelį su tipiška Italijai architektūra.

Dar tą patį vakarą puikioje miesto teatro salėje įvyko du koncertai. Nors žiūrovų buvo ne gausiai (gal būt dalinai sutrukdė visą parą tiesiog žliaugęs lietus), tačiau koncertas patiko ir patiems atlikėjams ir tiems, kurie atėjo nepabūgę lietaus.

Vakarienes metu visiems įstrigo tėv. Eremino pasakyti žodžiai, kad "ne visi blogiai išeina į blogį, kad ir vienam žmogui reikia koncertuoti kaip šimtui, nes žmogus tai žmonija." Kitą dieną apie šiuos koncertus teigiamai atsiliepė vietinė spauda, interviu su tėv. Ereminu ir gimnazistais transliavo radijas. Tą pačią dieną salė jau netalpino visų norinčių išgirsti paskutinį viešnagės Italijoje atsisveikinimo koncertą.

Po koncerto padėkos žodžius už lietuvišką šoki bei dainą tarė Rozminiečių vienuolyno vyresnysis prof. Remo Dominičis. tėv. Ereminui už jo nenuilstamą veiklą, platinant lietuvišką žodį, dainą, šoki Italijos žemėje buvo užrišta audėjos iš Lietuvos Domijonaitienės nuausta juosta, kuri

buvo tik mažytė dalis tos padėkos, kurią mes visą kelionę jautėme šiam žmogui.

Grįžtant namo dar ilgai buvo dalintasi įspūdžiais patirtais Italijoje, kurie ilgam išliks atmintyje.

(E. J.)

Vasario 16 gimnazijos ateitininkai

Šių, 1995-96, mokslo metų ateitininkų veiklą pajavairino du svarbūs įvykiai. Vienas iš jų buvo maldininkų kelionė į Triera, seniausią Vokietijos miestą įkurtą romiečių 16 m. pr. Kr. To miesto aplankymas praturtino ateitininkų istorinį ir kultūrinį bagažą. Jį suorganizavo netoliese gyvenantys Bartusevičiai, kurie mus sutiko ir lydėjo visą laiką Triere, aprodė išymesnes vietas, o rytojaus dieną pasikvietė pas save į namus Wittliche ir šauniai pavaišino, nusipelnydami visų nuoširdžiausią padėką.

Iš lankytojų pasaulinio garso vietų Triero senamiestyje suminėtina katedra (seniausia vyskupo bažnyčia Vokietijoje). Joje laikomas Kristaus apsiautas (tunika), kuris viešai rodomas labai retai (paskutinį kartą 1953 m.). Šį kartą ateitininkai turėjo laimės ir galėjo jį pamatyti. Triere gausu ir kitų įžymių vietų bei statinių: iš 3 amž.

išlikę miesto vartai Porta Nigra, iš 4 amž. Romos imperatorių didžioji salė bei maudyklos, iš 1 amž. amfiteatras ir kt. Prieš išvykstant buvo išklaudytos šv. Mišios Kristaus į dangų žengimo šventėje.

Paminėtinas šių mokslo metų Vasario 16-osios gimnazijos ateitininkų kuopos įvykis buvo įžodis, kurį davė trys gimnazijos mokiniai: Juan Carlos Peres Val iš Urugvajaus, Dovilė Masionytė iš Lietuvos ir Rūta Kanevičiūtė taip pat iš Lietuvos. Įžodį davė ir dvi buvusios gimnazijos mokinės, dabar jau studentės - Zita Kalesinskaitė ir Rasa Slankauskaitė. Per Devintines gimnazijos laiptai buvo papuošti ažuolo lapų vainikais šv. Marijos paveikslu ir paruoštas altorius, prie kurio buvo laikomos šv. Mišios ir duoti įžodžiai.

(Haroldas Matulevičius)

Joninių šventė

Š.m. birželio 22 d. Vasario 16 gimnazija Romuvos parke suruošė savo tradicinę Joninių šventę. Tai renginys, kuris šalia centrinių Vasario 16 minėjimų, sutraukia didžiausią skaičių žmonių. Taip ir šiais metais, nors oras buvo gana vėsus, Romuvos parke Jonines šventė apie 500 tautiečių ir jų svečių.

Šventė prasidėjo 16.00 val. Sveikinimo kalbas pasakė gimnazijos direktorius Andrius Šmitas ir LR ambasadorius Vokietijoje dr. Zenonas Namavičius. Mokinių tėvų komitetas įteikė premijas pažangiausiems šių mokslo metų moki-

niams. Gimnazijos choras, muzikantai ir visos tautinių šokių grupės (paruoštos muz. mkt. A. Paltino ir šokių grupės vadovės mkt. M. Šmitienės) parodė savo sugebėjimus. Dainavo ir Hüttenfeldo vokiečių vyrų choras. Po programos visi dalyviai galėjo laisvai pabendrauti. Valgiais ir gėrimais rūpinosi gimnazijos mokytojai ir kitas personalas. Naktį buvo uždegtas Joninių laužas. Dainos ir šokiai nusitęsė iki paryčio.

Kiti renginiai Vasario 16-osios gimnazijoje

Gegužės 18 d. gimnazijos berniukų krepšinio komanda dalyvavo Viernheimo sporto klubo suruoštame krepšinio turinyre. Jame šiais metais jaunimo grupėje rungtyniavo tik trys komandos. Pirmą vietą laimėjo gimnazija.

Birželio 2 d. Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis suteikė Sutvirtinimo sakramentą 11 gimnazijos mokinių. Ta proga pamaldos vyko ne gimnazijos koplyčioje, kaip įprasta sekmadieniais, o naujai pastatytoje Hiutenfeldo katalikų bažnyčioje. Mišias koncelebravo kun. V.

Sabaliauskas ir gimnazijos kapelionas kun. Alfonsas Kelmelis. Po pietų sutvirtintieji su savo kūmais ir draugais buvo pakviesti kartu su

vyskupu ir svečiais į pilies salę atšvesti šį didelį įvykį prie kavos ir pyrago.

Kaišadorių vyskupas Juozas Matulaitis su gimnazijos kapelionu kun. A. Kelmeliu bei gimnazijos mokiniais po šv. Mišių 1996.7.2.

(nuotrauka M. Šmitienės)

Birželio tragiškieji įvykiai buvo paminėti birželio 13 d. Jau iš ryto mokiniai per pertraukas mokyklos koridoriuje stebėjo parodą apie tų metų įvykius, o vakare gimnazistai su auklėtojais susirinko vėliavos aikštėje. Čia buvo sukalbėta bendra malda ir po trumpų kapeliono kun. A. Kelmelio ir direktoriaus A. Šmito kalbų mokiniai skaitė savo rašinius bei spausdintus prisiminimus apie trėmimus. Buvo giedamos giesmės, o minėjimo pabaigoje, leidžiant vėliavą - Lietuvos himnas.

Birželio 14 d. per iškilmingą vakarienę buvo išleisti abiturientai. Direktorius A. Šmitas pasidžiaugė, kad ir šiais metais visi abiturientai egzaminus išlaikė ir įteikdamas brandos atestatus linkėjo visiems sėkmingai siekti toliau mokslo ir įsijungti į lietuvių bendruomenę arba grįžti į Lietuvą padėti. Klasės auklėtoja ir vokiečių kalbos mokytoja M. Sternhagen atsisveikindama padėklavo šiai progai sukurta eilėraščių, kuriame atsispindėjo paskutinių dviejų metų klasės vargai ir laimėjimai. Vokietijos LB vardu abiturientus pasveikino ir dovaną įteikė A. Šiugždinis. Tautinių šokių grupės vadovė M. Dambrūnaitė-Šmitienė dėkojo tiems abiturientams, kurie dalyvavo saviveikloje, o ypač Daliai Jokubaitytei, kuri ir tryliktoje klasėje sąžiningai lankė visas repeticijas. Abiturientų vardu jaudinantį padėkos žodį tarė Martynas Šrioteris.

Biželio 16 d. gimnaziją lankė Vokietijos vyskupų konferencijos pirmininkas ir Mainco vyskupas dr. Karl Lehmann. 14.30 val. po pietų visa gimnazija jį pasitiko kieme prie įėjimo į pilį. Tautiniais rūbais pasipuošę mokiniai iškeltom juostom sudarė garbės vartus pro kuriuos vyskupas turėjo praeiti. Vyskupui išžengus į salę, gimnazijos orkestras pagrojo maršą. Po to vyskupą pasveikino direktorius A. Šmitas ir trumpai apibūdino šios gimnazijos ir bendruomenės darbą. Vyskupas sakė, kad jis labai laimingas, lankydamasis šioje mokyloje, apie kurią jis daug girdėjęs, nes daug lietuvių pažįsta dar iš studijų laikų, o dabar, žinoma, visus vyskopus per Europos vyskupų konferenciją. Jo nuomone, ši mokykla lietuviams ne tik sunkiaisiais okupacijos laikais buvo reikalinga, kaip vilties nešėja, bet ir dabar atlieka didelį darbą, ne tik išėvijai, bet ir Lietuvai. Po kalbos jam buvo įteikta knyga apie Lietuvos bažnyčias ir atliktas šokis. Tada vyskupas apžiūrėjęs gimnazijos biblioteką, koplyčią, ir bendrabutį išvyko toliau vizituoti Lampertheimo parapijos.

Birželio 17 d. Br. Lipšienės vadovaujamas dainų būrelis išvyko į Ženevą, atlikti Lietuvos atstovybės ruošiamame priėmime programą. Tas pats būrelis birželio 29 d. koncertavo Bonnoje, parlamento kvartale suruoštoje atskirų užsienio atstovybių reprezentacijoje.

*Birželio 22 d. muzikos mokytojas Arvydas Pal-
tinas surengė tradicinį muzikos vakarą. Kon-
certo programoje dalyvavo visi gimnazijoje be-
simokantys instrumentais groti mokiniai, gim-
nazijos orkestras, Romuvos apylinkės šeimų
atžalynas ir studentas V. Lemkė.*

*Birželio 25 d. mokiniai išvyko trumpai ekskur-
sijai į Paryžių. Važiuota buvo per naktį, o dieną
apžiūrėtas miestas.*

JUBILIEJAI

Alinai Grinienei 80 metų

Žymiai visuomenininkei ir jaunimo globėjai Alinai Miliušytei-Grinienei šiemet suėjo 80 metų. Ji gimė 1916 balandžio 28 Tverėje (Rusijoje), kur jos tėvai buvo karo nublokšti.

1935 metais Alina baigė šv. Kazimiero gimnaziją Kaune ir įstojo į VDU teologijos-filosofijos fakultetą. Studijavo lietuvių ir prancūzų kalbas bei pedagogiką su psichologija. Studijas baigė 1943 m. diplomuotos romanistės titulu jau Vilniuje.

Dar būdama gimnazijoje, Alina įsijungė į moksleivių ateitininkų organizaciją. Studijuodama aktyviai reikėsi kaip studentė ateitininkė, būdama meno draugijos "Šatrija" nare. Ten susipažino su jau tuo metu šakotai besireiškiančiu dėstytoju ir visuomenininku Jonu Griniumi, už kurio 1939 vasarą ištekėjo. Okupacijos metu susiformavusiame ir veikusiame rezistenciniame sąjūdyje Grinienė aktyviai reikėsi Lietuvos fronto gretose.

1944 m. vasarą, artėjant sovietų frontui, Alina Grinienė kartu su vyru, kaip ir daugelis kitų, traukėsi iš Lietuvos, išgyvendama visus tokio bėgimo baisumus. Nuo pat stovyklinio gyvenimo pradžios ji aktyviai įsijungė į lietuvių tremtinių kultūrinę veiklą. Taip 1945 spalio 9 UNRRAos įsteigtoje pabėgėlių stovykloje Nürtingene ji jau mokytojavo ir vadovavo moksleiviams ateitininkams. Likvidavus stovyklą, o jos gyventojus perkėlus į Schwäbisch-Gmündą, Grinienė ten tęsė mokytojos, jaunimo organizatorės, tautinių šokių grupės vadovės ir įvairių švenčių programų paruošėjos darbą, parodydama daug sugebėjimo, išradingumo, kūrybingumo ir meniškumo. Stovyklų tuštėjimo metais dar reikėjo blaškytis po įvairias vietas, kol pagaliau buvo rastas pastovesnis prieglobstis München-Ludwigsfelde. 1954-1955 Grinienė vadovavo mergaičių bendrabučiui ir

mokytojavo Vasario 16 gimnazijoje. Šalia tiesioginio darbo ten vadovavo tautinių šokių grupei, kuri daug prisidėjo prie gimnazijos išpopuliarinimo vokiečių tarpe. Taip pat globojo moksleivius ateitininkus.

Nuo 1955 iki 1958 ji buvo Amerikos balso lietuviško skyriaus Munchene etatinė bendradarbė, 1958-1960 - Balso įstaigos Munchene tarnautoja, 1967 vyskupo P. Brazio pakviesta, dirbo Europos lietuvių pastoraciniame centre Bad Wörishofene ir kt. Visos jos tarnybos rišosi su lietuviais ir jose Grinienės įnašas buvo didesnis negu tik paprastas darbo atlikimas už pinigus. Kita jos veikla buvo visuomeninė, dažnai reikalaujanti ne vien tik pastangų, laiko, energijos, bet ir lėšų pridėjimo. Į Lietuvių bendruomenės aukščiausius organus Grinienė nesiveržė, bet visgi 1967 ir 1968 ji buvo VLB Valdybos narė, o nuo 1983 iki 1993 be pertraukos buvo išrenkama VLB Tarybos nare ir ėjo Tarybos prezidiumo sekretorės pareigas.

Ypač paminėtinas Alinos Grinienės darbas su jaunimu. Daug metų vadovavo Vokietijos lietuvių vaikų vasaros stovykloms, kuriose su-ruošdavo turiningą lituanistinę programą. Ilgus metus vadovavo Müncheno lituanistinei mokyklai, ir tada, kai visos kitos Vokietijoje buvo užsidariusios, vedė vaikų darželį, vadovavo Müncheno tautinių šokių grupei "Ratukas". Reikšmingas buvo jos ilgametis reikšimasis Müncheno apylinkėje - parengimų organizavimas, meninių programų paruošimas ir t.t.

1954 EL Fronto bičiulių pradėtose rengti Europos lietuviškųjų studijų savaitėse Grinienė nuo pat pradžios aktyviai reikėsi. Pradžioje gal kiek daugiau meninių programų organizavime, tėvynės valandėlių paruošime, bet su laiku ant jos pečių užgulė ir visos organizacinis studijų savaičių pravedimas. Visai neneigiant ir nenu-

vertinant ir kitų įnašo tiek Muncheno apylinkės veikloje, tiek Studijų savaitės rengime, Grininės įnašas išsiskyrė iš kitų ir tuo, kad jis buvo nuolatinis.

Organizacijos, kuriose ji dalyvavo jau Vokietijoje, buvo EL Fronto bičiuliai, kurių valdyboje kelis metus yra buvusi ir redagavusi biuletinį "Europos bičiulis", ateitininkų sendraugiuose, kurių valdyboje irgi buvo, taip pat prisidėjusi prie įvairių anksčiau vykusių rengimų. Tarp 1948 ir 1953 yra buvusi Pabaltiečių moterų tarybos narė ir atstovė Vokietijoje, ir Lietuvių moterų klubų federacijos Vokietijoje bei Muncheno skyriaus pirmininkė.

Šalia daugiau ar mažiau organizacinės veiklos nemažiau platūs ir reikšmingi buvo ir jos privatus santykiai su žmonėmis - visuomet drau-

giški, priimantys, padedantys, vaišinantys, padrašinantys, nereikalaujantys atpildo. Didelių materialinių turtų ji nesusikrovė; priešingai, viską turbūt išdalijo kitiems, suteikdama pagalbą visiems, kas tik į ją kreipėsi. Tačiau ji sukrovė didžiulius arodus žmonių širdyse ir lietuvių bendruomenės klėtyse. Už savo veiklą Grininė yra gavusi įvairių atžymėjimų. Už nuopelnus katalikybei popiežius jai suteikė ordiną Pro Ecclesia et Pontificio (70-mečio proga). Ateitininkų korporacija "Giedra" 1990 ją išrinko žymiąja išėivijos moterimi. Visuomenininkai ją išrinko pasižymėjusiu metų asmeniu. Vokietijos Lietuvių Bendruomenė, kuri neturi jokių auksinių ženkliukų, medalių, ordinų gali tik tarti nuoširdų lietuvišką ačiū už ilgametį, pavyzdingą ir giliai prasmingą darbą, kurio tik dalelytę buvo galima čia apžvelgti.

Jubilijatė Alina Griniene

(nuotrauka M. Šmitienės)

Pagerbti Aliną Grinieneį jos 80 metų jubiliejaus proga, Vokietijos LB Valdyba ir Vasario 16 gimnazijos vadovybė gegužės 11 Romuvoje surengė pobūvį-vaišes. Susirinko gausus būrys Bendruomenės darbuotojų ir jos bičiulių. Jubiliatę sveikino Vokietijos LB Valdybos, Vasario 16 gimnazijos ir Lietuvių kultūros instituto vardu bei nušvietė jos nueitą garbingą visuomenininkės kelią Vokietijos LB Valdybos vicepirm. Vincas Bartusevičius. Sveikinimo žodį tarė ir kun. Jonas Dėdinas bei Mečys Buivys. Raštu sveikino LR Vokietijoje ambasadorius dr. Ze-

nonas Namavičius. Sukaktuvininkei buvo įteikta austa tautinė juosta ir piniginė dalyvių dovana. Meninę programą atliko mokytojos Bronės Lipšienės paruoštas mokinių entnografinis dainų ansamblis. Vaišių stalą paruošė gimnazijos virėjos.

Alina Grininė savo užbaigos žodyje dėkojo visiems už sveikinimus ir pagerbimą. Ji nurodė, kad jai lemiančios reikšmės turėjo šeimos įtaka: motinos religingumas ir tėvo patriotiškumas. Jai veikti buvę nesunku, nes nuo pat pradžios turėjusi gerų draugų, gerų mokytojų, profesorių.

Europos lietuvių vyskupui Antanui Deksnui 90 metų

Vysk. dr. Antanas Deksnys gimė 1906 m. gegužės 9 d. Buteniškio kaime, Rokiškio apskrityje. Gimnaziją lankė Rokiškyje, o kunigų seminariją Kaune, kur 1931 m. gegužės 30 d. buvo išventintas kunigu. Tris metus vikaravo Panevėžio katedroje, po to - Biržuose. Vėliau studijavo Friburgo dominikonų vedamame universitete, kur 1939 m. baigė studijas filosofijos daktaro laipsniu. Sovietų kariuomenei okupavus Lietuvą, į ten sugrįžti kun. Deksnys negalėjo, todėl 1941 m. emigravo į JAV. Ėjo kunigo pareigas įvairiose parapijose, kol 1943 m. perėmė lietuvišką Nekalto prasidėjimo parapiją East St. Louis, Ill. Čia išklebonavo 25 metus.

Praėjus trimis metams po pirmojo Europos lietuvių vyskupo P. Brazio mirties, prel. dr. Anta-

nas Deksnys buvo paskirtas vyskupu ir naujuoju Europos lietuvių sielovados vadovu. Apsistojo Romoje "Villa Lituania" ir Vokietijoje, Bad Wörishofene, kur Augsburgio vyskupas buvo perleidęs patalpas lietuvių sielovadai. Iki 1983 metų (kai dėl amžiaus savo noru pasitraukė iš ganytojo pareigų) rūpinosi po visą Europą šia-
pus geležinės uždangos pasklidusių lietuvių dvasiniu aptarnavimu.

Prieš keletą metų Ekscelencija sunkiai susirgo, bet pamažu atsigavo. Bad Wörishofene, kur dar ir dabar gyvena, buvo paminėta jo 90 metų ir 65 metų kunigystės sukaktys. Paprastas, nuoširdus jis buvo ir yra visų mylimas ir gerbiamas. (Ankstesnių jubiliejų proga Informacijose buvo plačiau aprašyti jubilieato gyvenimas ir veikla).

Arvydui Lingei 60 metų

LB Hamburgo apylinkės nariui Arvydui Lingei šiemet suėjo 60 metų. Jis gimė 1936 gegužės 3. Pradžios mokyklą pradėjo lankyti Lietuvoje. 1944 vasarą, artėjant rusų frontui, su tėvais pasitraukė į vakarus. Karas Lingių šeimą atbloškė į Vokietijos šiaurę, į Schleswig-Holsteino kraštą, kur ji rado prieglobstį 1946 susikūrusioje Eckernförde lietuvių DP stovykloje. Kadangi stovykloje veikė tik pradžios mokykla, Arvydas netrukus pradėjo lankyti Klein Witten-sees lietuvių gimnaziją, gyvendamas bendrabutyje. Likvidavus šią mokyklą, jis perėjo mokytis į Vasario 16 gimnaziją Diepholze, kuria baigė 1959 jau Lampertheime-Hüttenfelde. Gimnazijoje Arvydas pasireiškė įvairiose srityse. Priklausė skautų organizacijai, buvo jūrų skautų draugovėje, dainavo gimnazijos chore,

šoko tautinių šokių grupėje ir ypač sėkmingai sportavo - buvo gimnazijos krepšinio rinktinės, laimėjusios daug pergalių vokiečių klubų eilėse, narys, geras tinklinio ir stalo teniso žaidėjas. Studijavo ekonomiką Hamburgo universitete ir vėliau iki pensijos dirbo Otto-Versand įmonėje.

Dar būdamas gimnazistu, Lingė pradėjo talkinti Lietuvių kat. sielovados ruošose vaikų vasaros stovyklose: studijuodamas tą talką išplėtė. Buvo Vokietijos Studentų ateitininkų sąjungos ir VL Studentų sąjungos narys, pirmojo PL Jaunimo kongreso Vokietijos atstovas. 1967 ir 1968 buvo Vokietijos LB Valdybos narys jaunimo reikalams, nuo 1971 iki 1973 - VLB Tarybos narys. Keletą metų buvo LB Hamburgo apylinkės valdyboje.

Petrui Sakalui Odiniui 50 metų

Fleitininkas Petras Sakalas Odinis gimė 1946 birželio 6 Vilniuje. 1953 pradėjo mokytis Vilniaus Vaikų muzikos mokykloje, nuo 1962 lankė A. Armono ir V. Sakūros fleitos klasę, 1970 jaunųjų atlikėjų konkurse laimėjo premiją.

1970-1974 studijavo Lietuvos valstybinėje konservatorijoje: nuo 1974 studijas tęsė Folkwang Hochschule Essene, kurias baigė 1979 (Prof. Matthias Rütters fleitos klasę). Priklauso Leverkuseno muzikų draugijai, dirba pedagoginį darbą Leverkusene ir Bergisch-Gladbache.

Koncertavo įvairiuose Europos kraštuose, Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje. Su Vilniaus kvartetu koncertuoja nuo 1988.

Šalia savo profesinio ir meninio darbo P. S. Odinis plačiai reiškiasi ir Lietuvių bendruomenės gyvenime. Yra 1981 įsteigto Lietuvių kultūros instituto narys - steigėjas ir nuo pat pradžios-Valdybos kontrolierius. 1993 išrinktas į Vokietijos LB Tarybą, nuo 1996 yra Tarybos Prezidiumo sekretorius.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Lietuvos policininkai Bensheime

Tarptautinės policininkų asociacijos (IPA) Bensheimo skyriaus kvietimu nuo gegužės 31 d. iki balandžio 8 d. Bensheime viešėjo trys Palangos miesto policijos darbuotojai: kriminalinio skyriaus inspektorius Palangos m. policijos vyr. komisaras Zenonas Žymančius, savivaldybių policijos komisaras inspektorius Edmundas Krasauskas ir kelių policijos komisaras inspektorius Jurgis Kažys. Prie šios viešnagės organizavimo prisidėjo ir VLB Valdyba bei Bensheimo Liūtų (Lions) klubas.

Bensheimo miesto policijos vyr. komisaras Hansas Hofmannas su kitais IPA nariais sudarė plačią programą. Svečiai iš Lietuvos buvo užimti nuo ryto iki vakaro. Jie galėjo susipažinti su policijos darbo organizavimu Heppenheimo policijos direkcijoje, su darbuotojų paruošimu, apžiūrėti pratybų patalpas. Palenkyniavo su kolegomis vokiečiais, kas taikliau šaudė iš pistoletų, ir pasirodė esą taiklesni. Susipažino su baudų ir bausmių sistema. Apžiūrėjo vokišką

kalėjimą ir daboklę. Daug laiko praleido Lorsche greitkelių policijos nuvadoje. Ypač domėjosi techniniais įrengimais, kurie žymiai palengvina policijos darbą. Palangos policininkai turėjo progos su vandens policijos pareigūnais pakontroliuoti Rheino vandenį. Nebuvo užmiršta ir kultūrinė viešnagės dalis: Liūtų klubo narys Walteris Willmes parodė svečiams Heidelbergą, Neckaro pakrantes, Michelstadtą.

Vakaronės metu, kurioje dalyvavo ir VLB reikalų vedėjas T. Bartusevičius bei Vasario 16 gimnazijos direktorius A. Šmitas, Palangos policininkai gražiai padėkojo visiems, kurie suteikė galimybę jiems čia apsilankyti, apdovanojo gintaro dirbiniais, lietuviškais bokalais. Vyr. komisarui H. Hofmannui įteikė Lietuvos policijos komisaro uniformos švarką bei kepurę. Šis apsilankymas buvo aprašytas vokiečių spaudoje.

ŽVILGSNIS PRAEITIN

Mūsų "Informacijų" pirmtakus prieš 50 metų prisimenant

1945 gegužėje pasibaigus karui, lietuviai pabėgėliai ir tremtiniai Vokietijos pietuose ir vakaruose pradėjo burtis į stovyklas. Viltis, kad sovietai bus priversti pasitraukti iš Vakarų Europos ir gal galėsime sugrįžti namo, buvo iš pat pradžių pritemus, nes jau 1945 birželio amerikiečiai užleido sovietams Vokietijos širdį - Tiuringeną, ir iš ten šimtai lietuvių turėjo bėgti į Bavariją. Prisimenu Bamberge glaudėmės apiplėštoje mokykloje - "Volksschule Wunderburg", rudenį barakuose pamiškėje. Mums grėسė prievartinė repatriacija, išdavimas sovietų teroriui. Laikraščių nebuvo, užsienio kalbų retai kas mokėjo, radijo priimtuvų retas turėjo pasiėmęs.

Jaunas ir gabus žurnalistas Jonas Palukaitis turėjo radiją: jis kasdien klausėsi užsienio

siųstuvų laidų ir surašęs svarbiausias žinias lietuvių kalba mašinėle, jas platino pabėgėliams barakuose. Šitai atsirado Bamberge "Naujienos", paskutinės radijo žinios. Susidomėjimas jomis buvo didelis. Panašūs "informacijų biuleteniai" pasirodė įvairiais pavadinimais ir kitose amerikiečių bei anglų okupacinių zonų stovyklose.

Priverstinį repatriavimą pavyko sulaukyti, bet karo sugriautoje Vokietijoje pabėgėliai taip pat nenorėjo pasilikti: ėmė sklisti emigracijos galimybių ir projektų gandai. Gyvenimas stovyklose užsitęsė į 1946 ir 1947 metus. Biuletenių užsienio radijų žinios tapo vis labiau papildomos suklestėjusio stovyklinio kultūrinio gyvenimo "vidaus žiniomis". Stovyklose atsirado savaitraščių, žurnalų ir knygų leidėjų, bet ži-

nių biuleteniai, rašomi mašinėle ir dauginami rotatoriumi, nesustojo: jie visur gavo jau spaustuvines antraštes.

Šiandien po 50 metų, turbūt nedaug kas begalėtų iš savo patyrimo papasakoti apie tuos metus. 1948 prasidėjo masinė pabėgėlių emigracija į užjūrius, ėmė užsidarinėti stovyklos, sustojo jų spauda, o negalį emigruoti buvo perduodami į "vokiečių ūkį".

Porai metų praėjus, persitvarkiusi Lietuvių Bendruomenės Valdyba 1951 vėl pradėjo leisti "Informacijas", skiriamas lietuvių pabėgėlių liukučiams, pasklidusiems Vokietijoje. Jas sudarant, pasinaudota buvo stovyklinių žinių biuletenių pavyzdžiu, turinį apribojant vien tik "vidaus žiniomis".

(P. Rkl.)

MIRUSIEJI

Franz BARTUSEWITSCH mirė 1996 m. balandžio 26 d. Palaidotas balandžio 30 d. Waiblingen-Heheacker kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1929 m. lapkričio 12 d. Raguolėje, Kauno apskrityje. 1941 metais repatriavo į Vokietiją. Nuo 1956 iki 1962 metų dirbo 8591-ojoje Lietuvių darbo kuopoje prie amerikiečių armijos Schwetzingene. Vėliau dir-

Vaclovas DUBAUSKAS iškankintas sunkios ligos mirė 1996 m. birželio 21 d.

Palaidotas 1996 m. birželio 25 d. Rheinhauseno kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko vietos vokiečių kunigas, o atsisveikinimo žodį tarė kun. Jonas Dėdinas. Laidotuvėse dalyvavo namaža grupė žmonių: kaimynų, giminių, grupė Schwetzingeno apylinkės lietuvių. Vėlionis ilgus metus buvo Schwetzingeno LB apylinkės narys. Apylinkės valdyba velionio pagerbimui nupirko vainiką.

Salomėja GUSTAINIENĖ-MAJAUSKAITĖ mirė 1996 gegužės 10 Romuvoje. Buvo gimusi 1922 gegužės 18, Vajotų kaime, Jurbarko rajone. Užaugo gausioje šeimoje. Ištekėjo už Viktoro Gustainio. Darbštūs naujavedžiai pokario bėdose mažame ūkelyje augino keturis vaikus, o prieš 30 metų, visa šeima apsigyveno Pietų Vokietijos Rastatto mieste. Vaikams užaugus, Salomėja 1980 atvyko talkinti Vasario 16 gimnazijos ūkio skyriuje. Šelpė saviškius Lietuvoje materialiai bei religinėmis paskatomis: pa-

Bernardas BUDREIKA mirė 1996 birželio 23 Hüttenfelde. Buvo gimęs 1919 liepos 7, augo

bo vokiečių įmonėse, gyveno Waiblingene. Velionis priklausė Vokietijos LB Schwetzingeno apylinkei.

Laidotuvėse dalyvavo didelis būrys kaimynų ir draugų. LB Schwetzingeno apylinkės valdyba padėjo ant kapo vainiką su lietuviška juosta. Liko liūdinti žmona Annemarie, duktė Elke ir sūnus Markus.

V. Dubauskas gimė 1918 m. liepos mėn. 23 d. Baisiogaloje, Kėdainių apskrityje. Vokietijoje sukūrė šeimą, gyveno visą laiką Rheinhausen-Oberhausene. Daug metų dirbo amerikiečių armijoje 8591 Lietuvių pionierių kuopoje Schwetzingene.

Velionis buvo susipratęs lietuvis, mylėjo savo gimtinę Lietuvą, buvo praktikuojantis katalikas. Dėja gyvenimo aplinkybės neleido grįžti į gimtinę amžinam poilsiui. Liko liūdinti žmona ir sūnus.

(Jonas Vitkus)

mokslų ir giesmių kasetėmis, maldinga spauda, pamokančiomis iniciatyvomis. Savo laisvalaikiu pasišventė gimnazijos koplyčiai, kur zakristijonavo iki mirties. Palaidota gegužės 15 Rastatto "Waldfriedhof" kapinėse. Gedulinėse lietuvių kunigo pamaldose ir prie kapo duobės su a.a. Salomėja atsisveikino šeima, gimnainčiai, apylinkės lietuviai, Vasario 16 gimnazijos vadovybė ir mokiniai.

(J.D.)

gražioje Trakų apylinkėje. Kartais juokais, kartais rimtai sakydavosi, turįs totoriško kraujo.

Karas privertė jauną vyrą kautis svetimuose frontuose. Italijoje dalyvavo dalinyje, kuris išlaisvino internuotą Mussolinį. Karui pasibaigus emigravo į Belgiją, kur dirbo anglių kasyklose. Iš ten, apsirgęs angliakasių liga silikoze, grįžo "kareiviauti" lietuvių darbo kuopoje prie amerikiečių armijos (Schwetzingerne). Vienu tarpu dirbo virėju Vasario 16 gimnazijos virtuvėje. Išėjęs į pensiją ir toliau iki mirties visokeriopa talkininkavo tvarkant Romuvos sodą. Mylėjo jaunimą, o tas - Bernardą už vaišingą širdį ir atvirą piniginę. Bernardas duris

atverdavo ne tik giminėms, bet ir pakeičiančioms iš Lietuvos. Pasigęs a.a. Bernardo jūmoro, rūpestingos rankos ir kantrios meilės visa gimnazija, jį globoję kaimynai, apylinkės lietuviai, jo prižiūrėti kapai; tuščia liks jo vieta koplyčioje vakarinėse pamaldose. Gedulines pamaldas už velionį laikė abu gimnazijos kunigai birželio 28 d., palydėjo į Hüttenfeldo kapines saviškiai, visi gimnazijos bei darbo kuopų draugai, pažįstami ir nemaža vokiečių.

(J. D.)

INFORMACIJOMS leisti aukojo:

Vaclovas Dubauskas iš Oberhauseno.....	30,--	Zigmas Vencius iš Heidesheimo.....	26,--
Hildegard de Castro iš Mainzo.....	70,--	Simon Dikschat iš Salzgitterio.....	10,--
Jonas Mažeiva iš Griesheimo.....	50,--	Julius Gutzeit iš Salzgitterio.....	20,--
Endrius Žilius iš Scharbeutzo.....	26,--	Peter Kump iš Salzgitterio.....	20,--
Matheus Tumaitis iš Mainzo	20,--	Karl Olischewski iš Salzgitterio.....	10,--
Irene Joerg iš Wennso, Austrijoje.....	50,--	ACIŪ.	
Richardas Tendzegolskis iš Mannheimo.....	20,--		
dr. Povilas Reklaitis iš Weimaro.....	20,--		

NUMATOMI RENGINIAI

Spalio 11 - 13	Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas Hüttenfelde
	Kocertuos ansamblis "Žvelsa" iš Klaipėdos
Lapkričio 23 - 24.....	Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas Hüttenfelde

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ LIUTERONŲ BAŽNYČIOS VOKIETIJOJE 50-ČIO MINĖJIMAS

1996 rugpjūčio 10-11, Annaberger Str. 400, 53175 Bonn - Bad Godesberg

Rugpjūčio 10 : 16.00 val. - Artūro Hermanno paskaita
20.00 val. - Meditacijos - giesmių - muzikos vakaras

Rugpjūčio 11 : 10.00 val. - Iškilmingos jubiliejinės pamaldos
12.00 val. - Žvilgsnis į ateitį.

Registruotis iki liepos 20 pas: Kun. Tamara Schmidt, Am Bloher Forst 26, 26160 Bad Zwischenahn, tel.: 0441 - 6919900

Vokietijos LB Valdybos Informacijos

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Lorscher Str. 1, 68623 Lampertheim-Hüttenfeld, Tel.: 06256 - 322, Fax: 06256 - 1641

Bankverbindung: Deutsche Bank Weinheim, BLZ 670 700 10, Kto. Nr. 581 7978

Gautus rankraščius redakcija taiso ir trumpina savo nuožiūra. Spausdinama medžiaga nebūtinai atstovauja VLB Valdybos nuomonei. Šis leidinys leidžiamas rankraščio teisėmis. Pasinaudojant jo žiniomis, maloniai prašoma nurodyti šaltinį.